Dosarul nr.2a-616/23 (2-22060903-03-2a-28062023)
Instanţa de fond: judecătoria Bălţi, sediul Central
Judecător Snejana Dubceac,

D E C I Z I E
În numele Legii

14 noiembrie 2023 municipiul Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Stela Procopciuc,
judecătorii Natalia Chircu şi Elena Grumeza,
grefier Cristina Svaracevschi,
examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de apelantul Victor Ceban, reprezentat de avocatul Isae Cireş, împotriva hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul central din 20 aprilie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL către Ion Gruşca şi Victor Ceban privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 29 aprilie 2022 reclamantul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL a formulat o cerere de chemare în judecată către Ion Gruşca şi Victor Ceban prin care solicită încasarea în mod solidar a datoriei în sumă de 1751, 91 USD, încasarea taxei de stat în sumă de 976 lei.
2. În motivarea acţiunii s-a invocat că, în conformitate cu prevederile contractului de împrumut cu dobândă nr. GR/18/G089 din 06.07.2018, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL a acordat pârâtului Ion Guşca un împrumut în sumă de 2 500 USD, cu termenul de rambursare până la 06.07.2023. Pârâtul s-a obligat să achite reclamantului plata în 60 rate lunare, echivalent în lei MD la cursul de achitare, stabilit de reclamant la ziua efecturării plăţii.
3. A mai menţionat că în vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor şi a altor plăţi aferente, la aceeaşi dată, între OCN „Express Leasing & Microcredit" SRL şi Victor Ceban a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. nr. 2605/2018/GRU/CEB.
4. Reclamantul a mai punctat că pârâtul a încălcat condiţiile contractului de împrumut privind achitarea în timp util a ratelor. Astfel, în scopul soluţionării amiabile a litigiului, OCN „Express Leasing & Microcredit" SRL, la 21.03.2022 a somat pârâţii prin notificările cu nr. 0600, 0601, solicitând rambursarea datoriei restante până la 20.04.2022, în ca contrar reclamantul îşi asumă dreptul de a declara tot împrumutul scadent şi de a cerere încasarea întregului împrumut,

inclusive a plăţilor eferente. Pârâşii nu au reacţionat la somaţiile expediate, lăsându-le fără răspuns.

5. Menţionează că, la situaţia din 28 aprilie 2022, datoria restantă a pârâtului la contractul de împrumut cu dobândă nr. GR/18/g089 DIN 06.07.2018, constituia suma de 1751, 91 USD cu titlu de datorie restante, formată din 747, 71 USD plăţi lunare restante + 887, 58 USD cota parte a împrumutului declarant scadent + 116, 62 USD.
6. Prin încheierea judecătoriei Bălţi, sediul central din 28 octombrie 2022 s-a respins cererea reprezenntantului pârâtului Victor Ceban, avocatul Isae Cireş privind aplicarea excepţiei de tardivitate.

Poziţia instanţei de fond:

7. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul central din 20 aprilie 2023 aţiunea înaintată a fost admisă. S-a încasat în mod solidar de la Ion Guşca şi Victor Ceban în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL datoria în sumă de 1751, 91 USD, în valută naţională conform ratei de schimb a BNM la momemntul executării hotărârii. S-a încasat în mod solidar de la Ion Guşca şi Victor Ceban în beneficiul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărim de 976 lei şi cheltuielile pentru publicarea avixzului public în mărim de 195 lei.

Solicitarea apelantului:

8. Invocînd ilegalitatea şi netemeinicia hotărârii instanţei de fond, la data de 16 mai 2023 Victor Ceban şi reprezentantul acestuia, avocatul Isae Cireş a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acţiunii ca neântemeiate.
9. Prin încheierea Colegiului Civil al Curţii de Apel Bălţi din 03 iulie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate şi a bonului plăţii taxei de stat.
10. La 03 august 2023 reprezentantul apelantului Victor Ceban, avocatul Isae Cireş a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii instanţei de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acţiunii înaintate de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL ca neântemeiată.

Argumentele părţilor:

11. În motivarea cererii de apel s-a invocat că, în procesul de judecată partea reclamantă nu a negat faptul că prevederile contractuale sunt de prevederi standard. Reprezentanta SRL „Express Leasing & Microcredit" în proces a pledat că taxele contractuale (aşa-numitele: comisionul de acordare a creditului şi comisionul de administrare lunară) ar fi taxe echitabile dar nu s-a referit la vreo pretinsă negociere. Prima instanţă nu urma să abordeze această chestiune, cel puţin respectând o elementară normă procesual-civilă invocându-se prevederile art. 123 alin. (6) CPC. Din cauza faptului că nici partea reclamantă nu s-a referit la o pretinsă negociere a clauzelor contractuale,

şi dat fiind faptul că această problemă n-a fost dezbătută în cadrul dezbaterilor judiciare, prima instanţă a încălcat principiul contradictorialităţii şi de facto, a substituit rolul reclamantei în proces.

12. În acelaşi context reţine că, este de neânţeles cum prima instanţă a argumentat pretinsul fapt al negocierii clauzelor, făcând trimitere la instituţia ofertei din codul civil (pct. 81-84 din hotărâre). „Condiţiile ofertei" şi „acceptarea ofertei" sunt concepte care nu pot fi confundate cu procesul de negociere a cauzelor contractuale, primele constituind repere pentru momentul încheierii contractului, iar cea de a doua reprezintă o modalitate prin care părţile determină conţinutului unui contract. Felul cum prima instanţă a abordat aceste chestiuni, cu regret, denotă o neînţelegere a instituţiei „ofertei" în dreptul civil. Susţine că, urmare a constatării vădit contrare circumstanţelor cauzei a aşa-numitei negocieri a clauzelor contractuale, prima instanţă n-a evaluat conţinutul clauzelor a căror nulitate a invocat-o. Această eroare de fapt a dus în lanţ la adoptarea unei hotărâri ilegale.
13. Mai invocă apelantul că, potrivit pct. 4.1, 4.2 şi 4.3 din contractul de împrumut nr. GR/18/G089 din 6 iulie 2018 încheiat între SRL „Express Leasing & Microcredit" şi Ion Gruşca, împrumutatul urma să ramburseze împrumutul, precum şi plăţile aferente la acesta în conformitate cu Anexa nr. 1 la contract (Graficul de Plăţi). Astfel, la pct. 1.4. din cap. 2 (condiţii speciale), este prevăzut un aşa-numit „Comision de administrare lunar" în mărime de 17,50 USD. Clauza respectivă este abuzivă şi trebuie declarată nulă, având în vedere prevederile art. 5 ain.10 al Legii privind clauzele abusive în contractele încheiate cu consumatorii.
14. Susţine că, aşa-numitul „comision de administrare lunar este perceput de împrumutător, însă în schimbul acestuia SRL „Express Leasing & Microcredit" nu efectuează nici o contraprestaţie corespunzătoare. Un echilibrul contractual ar exista atunci când obligaţia unei părţi, care la caz este a împrumutatului garantată de fidejusor, ar avea un corespondent într-o contraprestaţie a celeilalte părţi. Dimpotrivă, cu referire la clauza 1.4 din anexa nr. 1 la contract (Graficul de Plăţi), atestă un dezechilibru semnificativ între obligaţia pârâţilor (împrumutat şi fidejusor) cu privire la plata comisionul de administrare, întrucât SRL „Express Leasing & Microcredit" nu a definit scopul şi necesitatea economică a comisionul de administrare lunară. Mai mult, mărimea „comisionului de administrare lunară" constituie 17,50 USD, ceea ce în total reprezintă 42% din corpul împrumutului. Mai mult, o plată aferentă unui împrumut trebuie să fie costul real al contraserviciilor oferite de împrumutător împrumutatului, contraservicii ce trebuie să reiasă cu claritate din contract. În lipsa unei clarităţi în ceea ce priveşte necesitatea perceperii „comisionului de administrare lunară", este evident că reclamanta S.R.L. ''Express Leasing & Microcredit" a mascat o parte din dobândă sub forma acestui „comision", mai ales că îl impune să achite pe consumator două dobânzi una aparentă şi alta

camuflată sub forma comisionului de administrare, în acest sens apelantul a reţinut art. 4 alin.1) al Legii privind clauzele abusive în contractele încheiate cu consumatorii.

15. Totodată reţine apelantul că, la pct. pct. 1.2. din cap. 2 (condiţii speciale) din contractul de împrumut nr. GR/18/G089 din 6 iulie 2018 este stipulată clauza cu privire la un aşa-numit comision de acordare a împrumutului care constituie 100 Dolari SUA. Această clauză este una abuzivă din considerentul că nu este justificată şi disproporţionată în raport cu „serviciul" de acordare a împrumutului. Mai exact, acordarea unui împrumut se face necondiţionat, fară verificarea solvabilităţii împrumutatului, în termen de nici o zi, totul rezumându-se doar la completarea formularelor tipizate de contracte cu datele împrumutaţilor (clienţi), şi eliberarea mijloacelor băneşti. În aceste condiţii reţine că, nu este clar după care criterii pârâta a stabilit tariful de 100 de Dolari pentru un pretins serviciu de „acordare a împrumutului". Reţinând prevederile art. 716 Cod Civil invocă că, în situaţia în care nu poate fi determinat după ce criterii aşa-numitul comision de acordare a împrumutului a fost stabilit în mărime 100 de USD, acesta constituie o clauză neclară, şi se prezumă a fi inechitabilă, nulă respectiv.
16. Alăturat menţionează că, prin actul de constatare nr. 39 din 29 septembrie 2022 întocmit de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecţia Consumatorilor, a fost confirmată poziţia apelantului în ceea ce priveşte caracterul abuziv al unor clauze din contractul de împrumut nr. GR/18/G089 din 6 iulie 2018 încheiat între SRL „Express Leasing & Microcredit" şi Ion Gruşca, şi în special a cauzelor 1.2 şi 1.4 din cap. 2 (condiţii speciale).
17. Totodată invocând prevederile art. 331 alin. 5) Cod Civil, şi art. 1990 alin. (1) Cod Civil, reţine că după cum reiese şi din calculul datoriilor pentru contractul de împrumut cu dobândă nr. Gr/18/G089 din 6 iulie 2018 anexat la cererea de chemare în judecată, reclamanta SRL „Express Leasing & Microcredit" a trecut suma de 657,74 USD7 la aşa- numitul „ comision de administrare lunară". Astfel, suma respectivă, reieşind din faptul că s-a achitat în temeiul unei clauze contractuale nule, trebuie restituită împrumutatului de către împrumutător. Totodată în sensul prevederilor art. 984 Cod Civil, reţine că co-pârâtul Victor Ceban opune faţă de reclamanta SRL „Express Leasing & Microcredit" compensarea prestaţiei datorate lui Ion Gruşca prin efectul nulităţii clauzei aşa-numită „comision de administrare lunară", cu prestaţiile datorate în mod justificat de către Ion Gruşca faţă de partea reclamantă.
18. În vontinuare indică că, la cererea de chemare în judecată, reclamanta a anexat calculul datoriilor pentru contractul de împrumut cu dobândă nr. GR/18/G089 din 6 iulie 2018. Din calcului respectiv, reiese că Ion Gruşca a restituit până pe 17 decembrie 2021 sume ce variau între 85 şi 224 Dolari SUA, în total 3248 USD. Potrivit aceluiaşi tabel, dar şi a graficului de plăţi, împrumutul cu dobândă urma

a fi restituit în rate lunare în mărime de 85,36 USD, iar aceste rate includ şi comisionul de 17,50 USD. Aşa-numitul „comision de administrare lunară" constituie o clauză nulă reieşind din caracterul său abuziv. Aşadar, SRL „Express Leasing & Microcredit" este îndreptăţită să ceară de la debitor/fidejusor restituirea împrumutului cu dobânda în rate lunare, excluzând comisionul de 17,50 USD abuziv, ceea ce constituie 67,86 USD.

19. După cum reiese din cererea de chemare în judecată, SRL „Express Leasing & Microcredit" pretinde la încasarea sumei de 1 751,91 USD, care s-a format prin neachitarea parţială a ratelor scadente la 28 aprilie 2022 (primele 33 de rate). Totuşi, Ion Gruşca a restituit către SRL „Express Leasing & Microcredit", până pe 17 decembrie 2021 suma de 248,09 USD, deşi excluzând „comisionul de administrare lunară"- clauză abuzivă - suma la care partea reclamantă era îndreptăţită, constituia 2 239.38 adică: (85,36 USD - 17,50 USD) * 33 (luni). Aşadar, de facto, împrumutatul Ion Gruşca a restitui o sumă ce depăşeşte suma care trebuia achitată la data adresării în judecată, iar, suma restituită de către acesta, excluzând „comisionul de administrare lunară", constituie echivalentul a 47 de rate lunare + 58,67 USD. Aşadar, la data depunerii cererii de chemare în judecată, Ion Gruşca nu avea datorii de împrumut faţă de reclamantă.
20. Respectiv, la data adresării în judecată între Ion Gruşca şi SRL „Express Leasing & Microcredit" de facto nu exista un litigiu. Cu toate că pe parcursul examinării cauzei situaţia între părţi s-a schimbat, partea reclamantă nu şi-a actualizat pretenţiile în situaţia actuală prima instanţă n-a putut admite cererea de chemare în judecată din motiv că acţiunea civilă împotriva lui Ion Gruşca se întemeiază în parte pe clauze contractuale nule. Excluderea acestor pretenţii, denotă că Ion Gruşca, la data intentării acţiunii, nu era în întârziere faţă de SRL „Express Leasing & Microcredit".
21. În şedinţa instanţei de apel reprezentantul apelantului Victor Ceban a suţinut cererea de apel în mod integral cu toate motivele invocate în ea.
22. Reprezentantul intimatului OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL, Ina Leşcenco a solicitat respingerea cererii de apel cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.
23. Intimatul Ion Gruşca nu s-a prezentat. Potrivit avizului de recepţie DS8005346026AS citaţia expediată în adresa acestuia a fost returnată cu menţiunea "Plecat" (f.d.224).
24. În atare circumstanţe, Colegiul Civil în conformitate cu prevederile art. 379 CPC a dispus examinarea cauzei in lipsa intimatului intimatului Ion Gruşca.

Aprecierea instanţei de apel:

25. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, audiind participanţii la proces Colegiul judiciar consideră necesar să admită apelul din următoarele motive:

26. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.
27. Instanţa de apel constată că Judecătoria Bălţi, sediul central a pronunţat dispozitivul hotărârii la 20 aprilie 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 16 mai 2023, prin urmare în termenul legal.
28. Conform art. 385 lit. „b" CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.
29. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
30. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
31. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
32. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
33. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
34. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
35. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
36. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au

importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

37. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
38. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
39. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
40. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părţi şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

41. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
42. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
43. Instanţa de apel notează că în conformitate cu art. 7 alin.1,4 din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.
44. Colegiul relevă că speţei îi sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacţia Legii nr. 1107-XV din 06.06.2002, în vigoare până la 01.03.2019, deoarece contractul de împrumut a fost încheiat sub jurisdicţia legii vechi.
45. Conform prevederilor art.8 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.
46. Conform art. 9 alin. (1) Cod civil, Persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.
47. Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
48. Potrivit art. 512 alin. (l) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.
49. Conform art. 514 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
50. Iar, art. 572 alin. (1) şi (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
51. Potrivit art. 530 Cod civil, dacă doi sau mai mulţi debitori datorează o prestaţie în aşa fel încît fiecare este dator să efectueze întreaga prestaţie, iar creditorul

poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sînt legaţi solidar.

52. În conformitate cu prevederile art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
53. În temeiul art. 871 alin. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.
54. Conform art. 1146 alin. (1) Cod civil, Prin contract de fidejusiune, o parte (fidejusor) se obligă faţă de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parţial, gratuit sau oneros obligaţia debitorului.
55. Conform art. 1156 alin. (1) Cod civil, în cazul neexecutării obligaţiei principale, fidejusorul şi debitorul sînt obligaţi solidar în faţa creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.
56. Judecând cauza în ordine de apel din înscrisurile anexate la dosar, Colegiul a constatat că, la 06 iulie 2018, între OCN ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL şi Ion Gruşca, a fost încheiat un contract de împrumut nr. GR/18/G089 cu dobândă pentru consumatori, prin care reclamanta s-a obligat să-i acorde lui Ion Gruşca un împrumut în valoare de 2 500 dolari SUA, care urma a fi rambursat în 60 rate lunare, până la 06.07.2023 (f.d.7-9).
57. Totodată împrumutatul Ion Gruşca, s-a obligat să achite preţul contractului şi a dobânzii, comisioanelor aferente în conformitate cu prevederile contractuale şi cu graficul rambursării a împrumutului.
58. Prin ordinul de plată nr. 3458 din 06 iulie 2018, s-a constatat că OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL a acordat împrumutul în termenii şi conform condiţiilor contractului, astfel îndeplinindu-şi toate obligaţiunile asumate faţă de pârât, adică a eliberat suma de 40 320 lei (f.d.20).
59. Totodată, în scopul garantării executării obligaţiilor contractuale, în aceeaşi zi, la 06 iulie 2018, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 2605/2018/GRU/CEB, prin care Victor Ceban şi-a asumat obligaţia să răspundă solidar împreună cu debitorul Ion Gruşca faţă de împrumutătorul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL, pentru onorarea obligaţiilor stipulate în contractul de împrumut cu dobândă cu nr. GR/18/G089 din 06.07.2018 (f.d.14).
60. Potrivit certificatului privind calculul datoriilor între OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL şi Ion Gruşca, datoria ultimului în baza contractului de împrumut cu dobândă cu nr. GR/18/G089, prezentat de către societatea comercială reclamantă, suma debitoare totală constituie 1751, 91 dolari SUA (f.d.6).
61. Astfel, se atestă că deşi OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL a respectat în totalitate obligaţiile contractuale, debitorul/împrumutat Ion Gruşca nu şi-a

onorat obligaţiunile şi nu a rambursat în totalitate împrumutul în termenul şi mărimea prevăzută de contract.

62. Colegiul reţine că la 21 martie 2022, în adresa lui Ion Gruşca şi în adresa lui Victor Ceban au fost expediate notificare prin care au fost somaţi despre faptului nerespectării obligaţiilor contractuale şi s-a solicitat până la data de 20.04.2022 achitarea datoriei restante în sumă de 402, 40 USD inclusiv şi rata curentă (f.d.18-19), pretenţii care au rămas fără răspuns şi soluţionare, fapt ce a generat înaintarea prezentei acţiuni ăn judecată.
63. Astfel, Colegiul reţine că potrivit materialelor cauzei se atestă cu certitudine că, intimatul Ion Grușca nu și-a executat obligaţiile ce-i reveneau în temeiul contractului de împrumut cu dobândă din 06.07.2018, încheiat cu OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL, astfel încât ultimul, în temeiul normelor invocate, are un drept de creanţă faţă de debitor şi faţă de fidejusor.
64. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, la 20 aprilie 2023 instanţa de fond a admis integral acţiunea înaintată de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL către Ion Grușca și Victor Ceban privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată.
65. Raportând la caz prevederile normelor de drept material aplicabile, al legislaţiei civile în coroborare cu cele din domeniul protecţiei consumatorului, Colegiul consideră ca fiind corectă soluţia instanţei de fond privind admiterea acţiunii depuse de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" S.R.L. către Ion Grușca şi Victor Ceban privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată, însă în mod eronat a concluzionat asupra sumei împrumutului restant, fapt care a dus la stabilirea incorectă a cuantumului datoriei/împrumutului neachitat.
66. Analizând contractul de împrumut nr.GR/18/G089 Colegiul civil reţine că acesta a fost încheiat între părţi la data de 06 iulie 2018.
67. Deci, la data încheierii contractului de împrumut cu dobândă cu nr. GR/18/G089, se atestă că în vigoare erau prevederile Legii cu privire la organizaţiile de creditare nebancară din 16 martie 2018 în vigoare din 01.10.2018.
68. Conform prevederilor art. 9 alin.1) al Legii cu privire la organizaţiile de creditare nebancară *din 16 martie 2018 în vigoare din 01.10.2018*, se interzic organizaţiei de creditare nebancară: a) atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la persoane fizice; b) efectuarea investiţiilor şi a aporturilor (participaţiunilor) la capitalul social şi acordarea împrumuturilor, a creditelor, a donaţiilor, în scopul procurării valorilor mobiliare sau părţilor sociale proprii; c) prestarea serviciilor de creditare nebancară condiţionate de procurarea de către client a unor servicii suplimentare oferite de aceasta; d) externalizarea activităţilor de acordare a creditelor şi a serviciilor de leasing financiar altor entităţi, cu excepţia băncilor licenţiate şi a organizaţiilor de creditare nebancară înregistrate în Registrul organizaţiilor de creditare nebancară autorizate.

69. Reiterând norma de drept citată supra, Colegiul civil reţine că la data încheierii contractului de împrumut cu dobândă cu nr. GR/18/G089 şi anume la data de 06.07.2018, redacţia Legii nr. 01 din 16.03.2018 cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, nu conţinea plafonări ale costului total al creditului pentru consumatori, a penalităţilor şi a altor plăţi, iar organizaţiile de creditare nebancară puteau să stabilească în mod liber conţinutul contractului cu rezerva de a nu introduce clauze care ar putea fi constatate ca abuzive.
70. Prin Legea nr. 23 din 27.02.2020 pentru modificarea unor acte legislative, publicat în MO87-93/20.03.20 în vigoare 20.07.20, art.9 al.(1) al Legii nr. 1/2018 cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, a fost completat cu literele e) şi f).
71. Potrivit prevederilor art. art. 9 alin.1) lit. e) al Legii cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, *în vigoare la 20.07.2020*, se interzic organizaţiei de creditare nebancară aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului nebancar sau de leasing financiar pentru clientul persoană fizică pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma iniţială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referinţă se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depăşească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar.
72. Alăturat Colegiul reţine că, prin Legea nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative, publicat în MO129-133/29.04.22 art.231, în vigoare 29.05.22, au fost incluse modificări la art.9 al.(1), lit. e) al Legii nr. 1/2018 cu privire la organizaţiile de creditare nebancară.
73. Potrivit modificărilor operate prin Legea nr. 93 din 07.04.2022 (în vigoare din 29.05.2022), articolul 9 alineatul (1) litera e) va avea următorul cuprins: ”aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit/leasing financiar dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de credit nebancar/leasing financiar depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului nebancar/leasingului financiar, în cazul acordării creditului nebancar/leasingului financiar consumatorilor;”.
74. Totodată alineatul 1) s-a completat cu litera e^1) cu următorul cuprins: stabilirea costului total al creditului nebancar/leasingului financiar (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv sau decât valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar pentru consumatori care nu este destinat achiziţionării, construcţiei sau renovării (modernizării) unei locuinţe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a creditului respectiv”.

75. Astfel, modificările operate prin Legea cu nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative conţine în cuprinsul său regula privind aplicarea noilor dispoziţii ale legii în timp. Respectiv, potrivit art. V alin. (1) al Legii nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative: „Prevederile art. I punctul 3, ale art. II punctul 1 şi ale art. IV punctul 3 care ţin de aplicarea limitei la rata dobânzii şi a celorlalte plăţi aferente se vor aplica situaţiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce priveşte creanţele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, şi numărul de zile rămase până la scadenţa contractului de credit/leasing financiar".
76. Limitările introduse în Legea 01/2018, începând cu data de 29.07.2022 (Legea a fost publicată la 29.04.2022, a intrat în vigoare peste o lună şi deja se adaugă cele 2 luni menţionate mai sus) se aplică inclusiv şi contractelor de împrumut încheiate de organizaţiile de creditare nebancară până la această dată, dar care încă sunt în derulare/în curs de realizare.
77. La caz, Colegiul civil reţine că situaţia juridică din prezenta cauză este în curs de realizare.
78. În acelaşi sens prevederile art. 16 alin.7) lit.b) al Legii privind contractele de credit pentru consumatori, prevede că se interzice stabilirea costului total al creditului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv (sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar), credit care nu este destinat achiziţionării, construcţiei sau renovării (modernizării) unei locuinţe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a creditului respectiv.
79. Prin urmare, Legea cu privire la organizaţiile de creditare nebancară nr.1 din 16.03.2018 la art.9 şi Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013 la art.15 prevede în mod expres cuantumul maxim al sumelor aferente la care poate pretinde creditorul în baza contractelor de credit nebancar, care nu poate depăşi valoarea debursată conform contractului.
80. Potrivit graficului de plăţi la contractul de împrumut nr. GR/18/G089 din 06 iulie 2018, valoarea totală plătibilă a împrumutului constituie suma de 5 221, 53 USD (f.d.13).
81. Astfel în sensul legal sus menţionat, se deduce că creditorul/împrumutătorul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL ar putea solicita de la Ion Grușca și Victor Ceban plăţi aferente contractului de împrumut, care nu vor depăși valoarea debursată, deci acestea vor constitui nu mai mult de 5000 $ SUA (2500 $ x 2).

82. La caz, Ion Gruşca a efectuat plăţi la contractul de împrumut în sumă de 3248, 09 $ SUA lei + 54,65 $ SUA penalitatea, în acest sens urmează a fi reţinut şi comisionul de acordare în sumă de 100 $ SUA.
83. Reclamantul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL solicită încasarea în mod solidar de la Ion Gruşca şi Victor Ceban datoria în sumă totală de 1751, 91 USD, care include: plăţi lunare restante 747,71 USD, cota-parte a împrumutului declarat scadent 887, 58 USD şi dobâna de întârziere în sumă de 116,62 USD, în total suma de 1751,91 USD, fără a-şi ajusta/modifica cerinţele la modificările survenite prin Legea nr. 93/2022 din 07.04.2022.
84. În acest sens Colegiul civil reţine că, reclamantul OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL este îndreptăţi să solicite încasarea datoriei în mărime de 1597, 91 $ SUA (5000 $ SUA – 3 248, 09 – 54, 65 – 100), sumă care se încadrează în limitele dispoziţiilor art.9 a Legii cu privire la organizaţiile de creditare nebancară nr.1 din 16.03.2018 şi a art.15 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013. Or, suma solicitată de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL în mărime de 1751, 91 USD depăşeşte dublul sumei care urma a fi debursată.
85. În consecinţa celor relatate, Colegiul civil apreciază că la caz sunt motive de a modifica hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul central din 20 aprilie 2023, în latura cuantumului datoriei prin micşorarea sumei dispuse spre încasare de la 1751,91 $ SUA la 1597, 91 $ SUA.
86. Referitor la argumentele apelantului în ce priveşte caracterul abuziv al unor clauze din contractul de împrumut cu dobândă nr. GR/18/G089 din 06.07.2018, în acest sens invocând prevederile art. 5 din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, Colegiul civil menţionează că, Legea dată nu este aplicabilă speţei deoarece potrivit prevederilor art. 2 alin.1) şi 2) lit.a) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii *(în vigoare la data încheierii contractului de împrumut)*, prezenta lege se aplică la contractele încheiate între *un comerciant şi un consumator*, indiferent de forma acestor contracte (verbală, scrisă), precum şi la completarea fişelor de comandă sau a bonurilor de livrare, a biletelor, a tichetelor şi altora asemenea care conţin clauze contractuale standard la caz contractual de împrumut cu dobîndă nu cade sub incidenţa Legii susnominalizate deoarece clauzele contractuale reflectă normele prevăzute în legi şi în alte acte normative. La caz raportul litigios este guvernat de legea specială şi anume Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12.07.2013 şi Codul civil ce reglementează raporturile de împrumut.
87. În conformitate cu dispoziţiile art.5 alin.3 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017, normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecţi strict determinaţi. În caz de divergenţă între o normă generală şi o normă specială, care se conţin în acte normative de acelaşi nivel, se aplică norma specială.

88. În speţă dată se reţine că, contractul are forţă obligatorie pentru părţile contractante, acestea fiind obligate să respecte prevederile înserate în acest act juridic. Totuşi, contractul va avea forţă de lege între părţi numai în cazul în care corespunde prevederilor legii, adică nu conţine prevederi contrare legii.
89. Cadrul legal necesar pentru asigurarea protecţiei intereselor economice ale consumatorilor, prin crearea de condiţii echitabile pentru obţinerea creditelor/ împrumuturilor, precum şi prin stabilirea unor norme de comportament responsabil al creditorilor, în acordarea creditelor pentru consumatori, este Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013.
90. Potrivit prevederilor art. 5 alin.1) al Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12.07.2013, creditorul şi, dacă este cazul, intermediarul de credit furnizează consumatorului, în baza clauzelor şi a condiţiilor de creditare oferite de către creditor, precum şi, după caz, a preferinţelor exprimate şi a informaţiilor furnizate de către consumator, informaţiile necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit.
91. Alin.2 lit.c) al aceluiaşi articol prevede că, informaţiile precontractuale sînt furnizate prin intermediul formularului prezentat în anexa nr.1.
92. Art. 5 alin.7) şi 8) al Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12.07.2013, ca cerere, în plus faţă de informaţiile prevăzute la anexa nr.1, consumatorului i se va furniza gratuit şi un exemplar din proiectul de contract de credit. 8) Creditorii şi, unde este cazul, intermediarii de credit oferă consumatorului explicaţii corespunzătoare, pentru a-i permite să evalueze dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale şi la situaţia sa financiară, unde este cazul, prin explicarea:
    a) informaţiilor precontractuale care sînt furnizate conform alin.(1)–(3);
    b) caracteristicilor esenţiale ale produselor propuse (rata dobînzii, numărul de comisioane, costurile creditului, condiţiile rambursării anticipate, valoarea totală de plătit), precum şi a consecinţelor neonorării clauzelor contractuale;
    c) costurilor incluse în costul total al creditului pentru consumator (costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare).
93. Reiterând normele de drept citate supra, colegiul reţine că, costul total al creditului pentru consumatori îl prezintă toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri, pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sunt cunoscute de creditor.
94. Vizavi de argumentele apelantului precum că clauzele contractuale privind comisionul de acordare a împrumutului şi comisionul de administrare lunar necesită a fi recunoscute de instanţă ca fiind abuzive şi urmează a fi declarate nule, deoarece inexistenţa unui consimţământ valabil impune declararea de

către instanţă de judecată a nulităţii clauzelor abuzive care impun dobînzi camuflate, Colegiul civil reţine următoarele.

95. Astfel, pentru existenţa unei clauze abuzive, trebuie să se ţină cont de îndeplinirea următoarelor condiţii generale: clauza contractuală în litigiu să nu fi fost negociată; prin ea însăşi creează un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor; dezechilibrul creat este în detrimentul consumatorului, nefiind respectată cerinţa bunei credinţe.
96. Prin clauza contractuală în litigiu să nu fi fost negociată se înţelege că contractele de împrumut, încheiate cu consumatorii, sunt preformulate, standard, clauzele fiind prestabilite de către creditor, fără să fi dat consumatorului posibilitatea de a modifica sau înlătura vreuna dintre clauze, iar eventualele diferenţe dintre ele nu se datorează negocierii cu clienţii, ci particularităţilor fiecărui client în parte.
97. Se consideră întotdeauna că o clauză nu s-a negociat individual atunci când a fost redactată în prealabil, iar din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influenţa conţinutul clauzei, în special în cazul unui contract de adeziune, aşa după cum sunt contractele credit/împrumut.
98. Astfel, negocierea directă cu consumatorul nu este echivalentă cu prezentarea pachetului de servicii de către creditor şi cu obligaţia de informare, negocierea presupunând, ca partea, consumatorul, să aibă posibilitatea modificării clauzelor contractuale.
99. Prin ea însăşi creează un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor, în acest sens se va verifica conţinutul drepturilor şi obligaţiilor părţilor, valoarea, la care acestea se raportează, precum şi existenţa clauzelor, prin care nu se acordă aceleaşi drepturi ambelor părţi contractante.
100. O clauză, pentru a fi abuzivă, trebuie să producă un dezechilibru între prestaţiile părţilor, analizarea acestei condiţii implicând o comparaţie între interesele celor două părţi ale contractului, pentru a se verifica, dacă interesul consumatorului a fost neglijat, în raport cu cel al contractantului său.
101. La aprecierea bunei-credinţe va trebui să se ţină cont de scopul esenţial urmărit de „comision, taxe şi orice alt tip de costuri, pe care trebuie să le suporte consumatorul”, care constituie în mod vădit o obligaţie esenţială care se impune consumatorului în schimbul punerii la dispoziţie a împrumutului.
102. În acest context se va verifica dacă în contractul de împrumut s-a indicat în mod transparent motivele care justifică remuneraţia corespunzătoare, în condiţiile în care se contestă că creditorul este obligat să furnizeze o contraprestaţie reală, pentru a obţine comisionul menţionat.
103. Astfel, potrivit pct. 1.2, şi 1.4 din Condiţiile speciale a contractului de împrumut cu dobîndă nr. GR/18/G089 din 06 iulie 2018, părţile au mai prevăzut un comision de acordare a împrumutului în mărime de 100 USD şi un comision de administrare lunar de 17, 40 USD (f. d. 7).

104. Colegiul reţine că din informaţia standart privind creditul pentru Gruşca Ion *****, semnat de către Ion Gruşca, acesteia i-a fost furnizată informaţia cu privire la plăţile necesare care urmează a fi achitate pe parcursul derulării contractului, inclusiv mărimea, scopul şi modul de achitare a comisionului de acordare a împrumutului, comisionului de administrare lunară (f.d.11-12).
105. Aşadar, ca rezultat Ion Gruşca prin semnarea informaţiei nominalizate a confirmat faptul că a luat cunoştinţă cu informaţia standartă a contractului de împrumut referitor la efectuarea tutoror plăţilor care urmează a fi achitate ca urmare a acordării împrumutului.
106. Totodată, prin declaraţia nr. GR/18/G089, intimatul Ion Gruşca la pct.1 al Declaraţiei a declarat că a înţeles şi a acceptat pe deplin conţinutul contractului semnat de el. Totodată la pct.5 a declarat că împrumutătorul i-a furnizat formularul de Informaţii Precontractuale Standard, explicaţii privind informaţiile precontractuale, caracteristicele esenţiale ale împrumutului şi efectele pe care le poate avea asupra sa, costurile ce fac parte din costul total al împrumutului şi consecinţele neplăţii acestora de către dânsul, comisioanele necesare de achitat şi rata dobânzii, modul de calculare a ei, documentaţia necesară acordării împrumutului, iar la solicitarea scrisă a sa i s-a furnizat în mod gratuit un exemplar al proiectului Contractului de împrumut. Iar prin pct.8 din declaraţia sus menţionată, Ion Gruşca şi-a exprimat expres acordul scris pentru reducerea termenului legal de informare prealabilă (f.d.16).
107. Mai mult ca atât, Colegiul conchide că prin prisma art. 18 din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, Ion Gruşca avea la dispoziţie un termen de 14 zile calendaristice în care putea să revoce contractul de credit fără a invoca vreun motiv, şi acest termen urma să curgă fie de la data încheierii contractului de împrumut, fie de la data la care consumatorul i-au fost aduse la cunoştinţă clauzele şi condiţiile contractuale şi informaţiile prevăzute la art. 10 din Legea dată, în cazul în care ziua respectivă a fost ulterior datei încheierii contractului de împrumut.
108. Drept de care Ion Gruşca nu a profitat, achitând câteva rate lunare ale împrumutului, recunoscând astfel toate clauzele contractuale şi sumele înaintate spre plată, cunoscând totodată şi despre consecinţele neîndeplinirii obligaţiunilor contractuale în termen, după care din motive necunoscute instanţei a încetat să-şi execute obligaţiile contractuale, fapt ce a generat intentarea prezentului proces, iar după care fidejusorul Victor Ceban a invocat prezenţa clauzelor abuzive în contractul de împrumut nr. GR/18/G089 din 06 iulie 2018.
109. Astfel, Colegiul civil raportând prevederile normei legale enunţate supra la materialele dosarului menţionate, ajunge la concluzia că cluzele contractuale prevăzute la pct. 1.2, şi 1.4 din Condiţiile speciale a contractului de împrumut cu dobîndă nr. GR/18/G089 din 06 iulie 2018, al cărei nulitate este invocată de către apelant, nu sunt clauze abuzive, nu creează un dezechilibru semnificativ

între drepturile şi obligaţiile părţilor şi nu încalcă principiul bunei-credinţe, or clauzele contractuale au fost negociate în mod particular de către părţi care au convenit asupra tuturor clauzelor care reies din contractul dat, fapt ce rezultă expres din informaţia standart privind împrumutul solicitat, semnat de către Ion Guşca şi din declaraţia nr. GR/18/G089.

110. La fel, instanţa de apel consideră neîntemeiate argumentele apelantului precum că creditorul nu a dovedit prezumţia caracterului nenegociat al clauzelor contractuale standard, în lipsa unor probe contrare. Or, după cum s-a reţinut, la materialele dosarului au fost administrate probe incontestabile care atestă negocierea prealabilă în mod individual al tuturor clauzelor contractuale, inclusiv a clauzelor a căror nulitate se solicită.
111. Reieşind din circumstanţele expuse, Colegiul civil reţine că argumentele apelantului precum că contractul de împrumut încheiat cu OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL conţine clauze abuzive, creând în detrimentul consumatorului Ion Gruşca un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor contrar cerinţelor bunei-credinţe, sunt neîntemeiate, purtând un caracter formal.
112. Totodată, în cazul în care apelantul/fidejusor Victor Ceban invocă caracterul abuziv al clauzelor contractuale prevăzute la pct. 1.2, şi 1.4 din Condiţiile speciale a contractului de împrumut cu dobândă nr. GR/18/G089 din 06 iulie 2018, Colegiul civil menţionează la momentul încheierii contractului de fidejusiune, OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL a efectuat toate acţiunile legale pentru a explica potenţialului fidejusor Victor Ceban efectele generale ale fidejusiunii preconizate, a explicat riscurile concrete la care se expune fidejusorul, conform informaţiilor disponibile creditorului, fapt confirmat prin semnătura aplicată de către fidejusor în contractul de fidejusiune nr. 2605/2018/GRU/CEB, şi anume la pct. 4.2 unde expres este stipulat că fidejusorul declară că este cunoscut cu condiţiile contractului de finanţare menţionat mai sus, care îi sunt clare şi le acceptă.
113. Prin urmare, în speţă se creează o prezumţie puternică că Victor Ceban a cunoscut şi a fost de acord cu condiţiile şi efectele contractului de fidejusiune nr. 2605/2018/GRU/CEB şi ca urmare şi cu condiţiile contractului de împrumut cu dobîndă nr. GR/18/G089 din 06 iulie 2018, iar prin declararea apelului, ultimul urmăreşte scopul de a se eschiva de la executarea obligaţiilor asumate prin contractul de fidejusiune.
114. Referitor la Actul de constatare a clauzelor abuzive nr. 39 din 29.09.2022 întocmit de Inspectoratul de Stat penmtru Supravegherea Produselor Nealimentare şi Protecţia Consumatorilor reţinut de către apelant drept probă în sensul dat, Colegiul civil nu-l va reţine drept probă.
115. Or, Actul de onstatare nominalizat nu produce efecte juridice, constatările acestuia având un caracter recomandabil şi nu obligatoriu, deci concluziile

organului respectiv expuse în Actul de constatare nu au nici o putere juridică probantă.

116. Referitor la solicitarea compensării cheltuielilor de judecată ce ţin de plata taxei de stat, Colegiul civil menţionează că în conformitate cu prevederile art.98 alin.1 Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.
117. Reieşind norma de drept citată supra, Colegiul civil ajunge la concluzia de a încasa mod solidar de la Ion Gruşca şi Victor Ceban în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 2327, 30 lei.
118. Drept urmare, instanţa de apel admite cererea de apel declarată de Victor Ceban, modifică hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul central din 20 aprilie 2023, în latura cuantumului datoriei prin micşorarea sumei dispuse spre încasare.
119. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. „b" CPC al RM, Colegiul civil şi de contencios administrativ

Decide:

Admite apelul declarat de Ceban Victor;

Modifică hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul central din 20 aprilie 2023, în latura cuantumului datoriei prin micşorarea sumei dispuse spre încasare de la 1751,91 $ SUA la 1597 (una mie cinci sute nouăzeci şi şapte), 91 $ SUA.

Încasează în mod solidar de la Grușca Ion și Ceban Victor în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 2327 (două mii trei sute douăzeci și șapte)lei, 30 bani.

În rest hotărârea Judecătoriei Bălţi, sediul central din 20 aprilie 2023 se menţine.

Decizia e definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Stela Procopciuc**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Elena Grumeza**